

ΤΑ ΩΡΑΙΟΤΕΡΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΗΣ ΦΤΩΧΕΙΑΣ ΤΑ ΣΤΕΡΝΑ

ΤΟΥ ΓΙΑΝΝΗ ΒΛΑΧΟΓΙΑΝΝΗ

— Μορφούλα, αϊ Μορφούλα, ποῦ εἶσαι, κυρά μου; Ψίνα, ψιψίνα μου; Τί θά φάμε σήμερα;

Ἡ γρηᾶ Λασκαροῦ ἔκραζε τῆ γάτα τῆς βραχνά, ἄν και δὲν τὴν ἔβλεπε στὸ σπίτι. Μόλις ἔφεγγε ἄδειο, παγωμένο ἦτανε τὸ σπίτι ἰσόγειο, ὅλο ἓνα χώρισμα, μὲ τὰ φτωχικά του τὰ συγύρια ἀραδιαστὰ τριγύρω. Κ' ἡ Λασκαροῦ διπλωμένη μέσ' τὰ παληοσκουτιά της, πλάι στὴ σβυστή γωνιά, δὲν σπάρραζε. Τὸ ξεθωρό τῆς πρόσωπο, μὲ τὴν τριπλοτυλιγμένη μαντήλα στὸ κεφάλι, καθὼς τῶχε γυρμένο κατὰ τὴ γωνιά, κι' ἔβλεπε μὲ μάνια ἀκίνητη τὴν στάχτη τῆ σβυσμένη, φάνταζε παράξενα καὶ τρόμαζε μέσ' τ' αὐγινό μισόθαμπο.

Μὰ κάποτε σείστηκε ἡ γρηᾶ σιγά-σιγά. Σείστηκε κι' ἀνασηκώθηκε καὶ γύρισε τὸ πρόσωπο, μὲ τὸ στασιό κ' εἶδε κατὰ τὴν κλεισμένη πόρτα.

— Μορφούλα, κόρη μου καλή, ποῦ εἶσαι; ρώτησε πάλι.

Καὶ πιάστηκε ἀπὸ τῆς γωνιάς τὸ γύρο κι' ἔβαλε ἀγῶνα, χέρια, γόνατα, καὶ στάθηκε στὰ πόδια της. Καὶ κίνησε ὕστερα, σκυφτή, κατὰ τὴν πόρτα. Πῆγε ἀνοιξε τὴν πόρτα κι' ἔκραξε πάλι. Τῆς γάτας τὸ νιαούρισμα, ποῦτανε γρηᾶ κι' αὐτὴ καὶ μαδημένη, ἔφτασε μέσ' ἀπὸ τὸ περιθόλι καὶ τὰ ξερόδεντρα τοῦ περιβολιοῦ, τὰ λίγα ποῦ ἀπομένανε, γιὰ τὴ φωτιά κι' αὐτὰ καὶ τῆς γρηᾶς τὴ ζέστα κ' ἦρθε ἡ γατούλα κλαίοντας παραπονιαρικά καὶ στάθηκε κοντὰ στὰ πόδια τῆς κυρᾶς της, στὸ μοναχικό σκαλι τῆς πόρτας, τὸ λυωμένο ἀπὸ τὰ χρόνια.

— Μορφούλα, τί θά φάμε σήμερα, μωρή; Τί ἔφερες;

Ἡ γάτα ἀπάντησε μὲ τὸ παράπονό της, κι' ἔσκυψε πὶο πολὺ ἡ γρηᾶ κ' εἶδε στὴν πέτρα ἀπάνου ἓνα ψάρι ἀποθεμένο. Τῶχε φέρε ἡ γάτα ἡ Μορφούλα. Ἦταν ἓνας κωθιὸς μεγάλος, καὶ τὸν πῆρε ἡ Λασκαροῦ καὶ μπῆκε σπίτι, μὲ τὴ γάτα ἔμπρὸς κι' ὀλόρθη τὴν οὐρά της παίζοντας. Αὐτὸ θά ἦτανε τῆς μέρας τὸ φαί καὶ γιὰ τοὺς δυὸ τους ἦτανε κ' ἡ Μορφούλα γέρικη πολὺ, δὲν χρειαζότανε μεγάλα πράγματα γιὰ τὸ φαί της ἴδια λίγα φαροκόκκαλα τῆς φτάνανε. Τὸ κυνήγι της τὸ καθημερινὸ ἦτανε πάντα ἀπὸνα ψάρι ὅμως πάντα πετρόψαρο. Κ' ἡ γρηᾶ Λασκαροῦ τὸ περίμενε πειὰ ταχτικό, κι' ἀπ' αὐτὸ κρεμοῦσε τὴν ἐλπίδα τῆς θροφῆς της, τὴν καθημερινή.

Βράδυ νωρίς, πρὶν πέση στὸ ξερόστρωμα καὶ πρὶν κλείση τὴν παληόπορτά της, συνήθιζε ἡ γρηᾶ Λασκαροῦ, μ' ὅλη τὴν ἀγάπη ποῦχε τῆς Μορφούλας, κ' εἶχε τὴν ἀνάγκη γιὰ τὴν ζεσταίνη στὸν ὕπνο ἡ συντροφιά της κιόλας. ἀνοιγε καὶ τὴν ἔβγαζε ὄξω ἦταν ἀπὸνο αὐτὸ ποῦκανε, μὰ πάλι πῶς θά ζούσανε; Τὴν ἔσπρωχνε ὄξω μαλακά μὲ τὸ πόδι τὴν Μορφούλα καὶ τῆς ἔλεγε:

— Σῦρε, Μορφούλα, σῦρ' ἐσὺ, καλή μου, ψίνα μου, κυρά μου, σῦρε νὰ φέρης τίποτα... Δὲν ἔχουμε αὔριο νὰ φάμε, καφερούλα, καὶ θά μείνης νηστική κι' ἐσὺ μαζί μου...

Ἡ γάτα ἀπόξω ἔμενε καὶ παρακαλοῦσε κάμποσο. Ὑστερα ξεμάκραινε σιγά-σιγά ἡ φωνή της καὶ χανότανε μέσ' τὰ σκοτάδια, ἢ μέσ' τῆς θάλασσας τὰ μουγκρητά. Καὶ τὴν αὐγὴ, νὰ το ἓνα ψάρι στὸ σκαλι ἀφησμένο πάλι! Καὶ δὲν τῶτρωγε ἡ Μορφούλα, δὲν τὸ πείραξε καθόλου ἴσως ἔτρωγε

ἄλλο, πρὶν τὸ φέρη τὸ κυνήγι της αὐτὸ στὸ σπίτι. Μὰ πάλι μπορεῖ νὰ ἦτανε τὸ μόνο αὐτὸ, καὶ τῶφερνε ἴσα στὴν κυρά της, ἄγγιχτο.

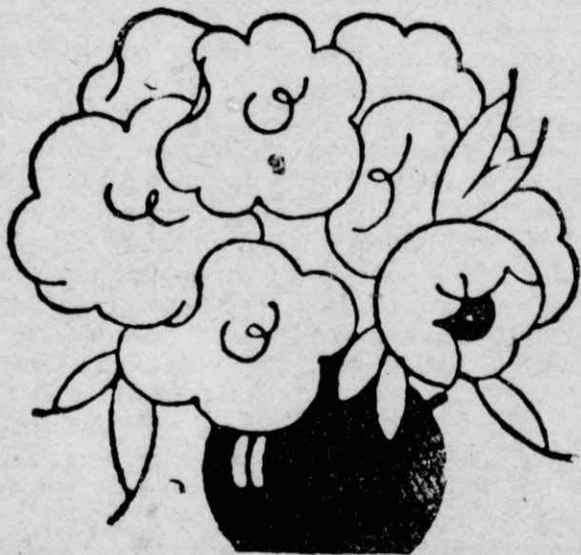
Πῶς γινόταν τέτοιο πράγμα τ' ἀποροῦσε ἡ γειτονιά κ' ἡ χώρα, ἡ μισογκρεμισμένη. Μὰ ἡ γρηᾶ Λασκαροῦ διόλου δὲν τὸ ρωτοῦσε. Νόμιζαν οἱ ἄλλοι στὴν ἀρχὴ πῶς ἡ γάτα ἡ Μορφούλα πῆγαινε στὴν ἀγορὰ καὶ τᾶκλεβε τὰ ψάρια. Μὰ ἡ Ἀμέρσα, ἡ πιὸ κοντινὴ γειτόνισσα, μαλλωμένη μὲ τὴν Λασκαροῦ ἀπὸ χρόνια, παραφύλαγε τὴ γάτα κι' ἔβλεπε πῶς τᾶφερνε τὰ ψάρια ἀπ' τὸ γιαλό. Τὴν ἀκολουθοῦσε ἴσα μὲ τὰ σκόρπια βράχια, πλάι στὸ παληὸ λιμάνι, ποῦ κάναν ἓνα πλῆθος ἡσυχὰ κορφάκια ἐκεῖ, κι' ὅλα ἀντάμα κάναν ἓνα πεζονῆσι ἀπότομο. Κι' ἐκεῖ τὴν ἔχανε τὴ Μορφούλα. Στὸ τέλος τὴν παράτησε, βέβαια πειὰ πῶς ἡ γάτι τᾶβγαζε τὰ ψάρια ἀπὸ τὴν θάλασσα.

Τότε ἡ Ἀμέρσα ἔφερε γύρα τις γειτόνισσες καὶ τὰ παράστησε ὅλα μὲ τὸ νῖ καὶ μὲ τὸ σῖμα, καὶ μὲ θάμασμα τρανό! Καὶ τῶμαθε ὅλη ἡ χώρα, τί καὶ πῶς ἡ γάτα ἡ Μορφούλα τῆς γρηᾶς Λασκαροῦς πῆγαινε καὶ ψάρευε τὴ νύχτα στὸ γιαλό. Ἐπιανε μιὰ θέσι κοντὰ στὸ γιαλό, καὶ στεκόταν ἄσειστη σὰν πέτρα, ἀνάμεσα στὶς ἄλλες πέτρες τις ἀκίνητες ἐκεῖ, καὶ περίμενε ὦρες, ἄσειστη. Κ' ἡ πείνα βέβαια τὴν ὠδήγησε ἔκει πέρα καὶ τῆς ἔδειξε τὸν τρόπο αὐτόν. Καὶ καθὼς ζυγῶναν οἱ κωθιοί, καὶ τ' ἄλλα τὰ πετρόψαρα, καὶ φέρνανε τὴ μούρη του ὡς τὴν κορφή, καὶ γυρεύανε νὰ βροῦνε τὸ πιὸ παχὺ χορτάρι ἐκεῖ ποῦ τὸ νερὸ πάει ἀνάλαφρο καὶ παιγνιδίζει μὲ τις πέτρες, χράπ! τὸ νύχι τῆς Μορφούλας τ' ἄρπαζε.

Ἡ ἴδια ἡ γρηᾶ Λασκαροῦ θά μποροῦσε νὰ τὸ πῆ καὶ νὰ τὸ μαρτυρήσει, πῶς τὰ ψάρια ποῦ τῆς ἔφερνε ἡ Μορφούλα δὲν ἦτανε κλεμμένα, τόσο φρέσκα, μισοζώντανα, καμμιά φορά καὶ ζωντανά. Μὰ ἡ Λασκαροῦ δὲν συλλογιῶταν τίποτα κακὸ γιὰ τὴ Μορφούλα — οὔτε καὶ συλλογιῶταν τίποτ' ἄλλο. Εἶχε ἀλλαλογήσει κιόλα λίγο. Ἐμοιαζε λωλή, καθὼς ἔβγαине στὸ περιθόλι κι' ἔστηνε ψιλή κουθένια μὲ τὴν γάτα της. Γιατί ὅπως γύριζε στὸ περιθόλι, καὶ μαχότανε νὰ κόψη κανένα ξεροκλάδι ἀπ' τὰ παληόδεντρα, χειμῶνας ποῦταν τώρα, καὶ νὰ σκίση κανένα σανίδι ἀπὸ σεντουκι σάπιο, ἀχρείαστο, ἢ νὰ βγάλῃ λαχανάκια ἀπὸ τὸν κῆπο, τὸν λιγόσπαρτο, ἡ γάτα ἐκεῖ κοντὰ της, ἡ Μορφούλα τὴν συντρόφεινε καὶ τῆς ἀποκρινότανε μὲ τὸ νιαούρισμά της σ' ὅσα ἐκείνη τῆς λαλοῦσε

λόγια ἀνόητα, λόγια λωλά. Ὑστερα τὴν ἀκολουθοῦσε στὴ γωνιά, ποῦ ἀναθε τὴ φωτίσει της κι' ἔβανε νὰ ψήση τὸ φαί, τῆς Μορφούλας τὸ κυνήγι. Καὶ τὸ μοιραζόνταν ὕστερα ἡ δυὸ τους σὰν δυὸ φίλοι ἀγαπημένοι ποῦ ἦτανε, χωρὶς μαλλώματα, χωρὶς ψωμάκι κιόλα, τὸ συχνότερο.

Χωρὶς ψωμάκι, ἀλήθεια, τώρα τελευταία. Ἀφοῦ ὁ ἄχαρος ὁ γέροντας τῆς Λασκαροῦς, ἔπαψε νὰ τῆς στέλνῃ τὸ ταχτικό μηνιάτικο στὸ ξερονῆσι, γιὰ τὸν ἔφαγε κι' αὐτὸν ἡ θάλασσα στερνόν, ἡ Λασκαροῦ ἦτανε πολὺ περήφανη, καὶ δὲν ζητοῦσε, οὔτε καταδεχότανε. Θά πέθαινε νηστικά, τὸ ξέρον ὅλοι, ἀλλὰ δὲν θᾶβγαινε ὄξω τὸν πόνο καὶ τὴν πείνα της νὰ πῆ. Τῶξερε αὐτὸ κ' ἡ Ἀμέρσα πιὸ κα-

λά από κάθε άλλον. Ήταν ή πειό κοντινή γειτόνισσα, αν και πλήθος άλλα σπίτια κατάκλειστα, ρημάδια πειά, χωρίζαν τὸ δικό της ἀπ' τῆς Λασκαροῦς τὸ σπίτι. Ἔτσι ἦταν ὅλη ή χώρα ἀριά κατοικημένη, μ' ὅλα τὰ σπίτια τὰ πολλά και τ' ἀρχοντόσπιτα. Ήταν ἀπὸ χρόνια ή Ἀμέρσα μαλωμένη με τῆ Λασκαροῦ. Μίση οἰκογενειακά, συμφέροντα παληά... μὰ τώρα τί χρειαζόντανε τὰ μίση, ἀφοῦ σβύσανε και τὰ συμφέροντα και πᾶνε... Πάλι, νὰ σηκωθῆ νὰ πάη στή Λασκαροῦ και νὰ φιλιώση, αὐτὸ δὲν τ' ἀποφάσιζε ή Ἀμέρσα. Τὴν ἤξερε καλά τῆ Λασκαροῦ, κ' ἤξερε και τὸν ἴδιο τὸν ἑαυτὸ της. Ὅμως ή σφοδρά τῆς Λασκαροῦς τῆ λίγυσε, τῆς γλύκανε τὸ περασμένο της φαρμάκι. Ὅμως και πάλι δὲν ἤθελε νὰ δείξη τὴν ἀδυναμία της. Ἦτανε ψυχὴ κλειστὴ ή Ἀμέρσα, ὅπως ὅλες ή νησιώτισσες κι' ὅλοι οἱ νησιῶτες ἐκεῖ πέρα. Τί νὰ κάμη; Ἐπαιρνε ἄλλη μιὰ γειτόνισσα, πιὸ πονηρούλα ἀπὸ τὸ πάρα πέρα σπίτι, τὴν Κατερινιώ, και πηγαῖναν και παραφύλαγαν ὄξω ἀπὸ τῆς Λασκαροῦς τὸ περιβόλι. Τὰ Χριστούγεννα ἦτανε κοντὰ ἔξεροβόρι φυσοῦσε ἄγριο τις τελευταῖες μέρες. Ἡ χώρα ἔβλεπε βορεινά, και τὴν ἔπιανε τὸ κύμα ἄσκημα. Ἡ Μορφοῦλα ἔφτασε μιὰν αὐγὴ ἀπὸ τὸ γυαλὸ με χωρὶς τίποτε στὸ στόμα, και νιαούριζε στήν πόρτα τῆς κυρᾶς της.

— Κύτταξε, εἶπε ή Ἀμέρσα, σήμερα δὲν ψάρεψε ή Μορφοῦλα... με τέτοιον ἄγριοκαιρο...

— Τί θὰ φᾶνε σήμερα ή δυὸ τους, ή κακόμοιρες... νᾶχουνε τάχα τίποτα; εἶπε ή Κατερινιώ.

— Καρτέρα μιὰ στιγμή! εἶπε ή Ἀμέρσα.

Ἐφυγε και γύρισε μ' ἕνα φελλὶ ψωμί σπιτίσιο.

— Ψίνα, Μορφοῦλα! ἔκραξε σιγὰ ή Ἀμέρσα.

Πῆγε ή Μορφοῦλα και στάθηκε στή ρίζα τοῦ τοίχου, κάτου ἀπ' τις γυναῖκες, και νιαούρισε γλυκά. Ἡ δυὸ αὐτὲς, ἀφοῦ τῆς ρίξαν ἕνα κομματάκι και τὴν καλοπιάσαν, ὕστερα τῆς πετάξαν ὄλο τὸ φελλί. Τις κύτταξε καλά-καλὸ ή Μορφοῦλα, κύτταξε και τὸ ψωμί, τὸ μύρισε, τὸ πῆρε με τὰ δόντια της και πῆγε και τ' ἀπόθεσε με πρυσοχὴ στὸ σκαλὶ ἀπάνου, και νιαούρισε. Ἡ δυὸ γυναῖκες κρυφοκυττάζαν ἀλαλες. Ἄνοιξε ή πόρτα και πρόβαλε ή γρηὰ Λασκαροῦ.

— Ποῦ εἶσαι, Μορφοῦλα, ψίνα... μπά, ἐδῶ εἶσαι, καλή μου;... Σήμερα τίποτα δὲν ἔφερες; Ποῦ εἶνε τὸ κυνήγι σου; Ξέρω, φυσοῦσε ἀπόψε... μὰ τώρα τί θὰ φᾶς; Ἐμένα δὲ με μέλλει, κακομοῖρα, μὰ γιὰ σένα λέω... σῦρε, φεύγα ἀπὸ κοντὰ μου, δὲ θέλω νὰ σὲ βλέπω, παληόγατα, θὰ μείνης νηστική... Μὰ, τ' εἶν' αὐτό; Ψωμί ἔφερες, ψψίνα μου; Ἐκαμες καλύτερα... εἶχαμε τρεῖς μέρες ν' ἀγγίξουμε ψωμί στὸ στόμα... Ἔτσι, νὰ φέρνης, ψίνα μου, καμμιά φορά λίγο ψωμάκι, ὄχι μονάχα ψάρια... και χωρὶς ἀλάτι κιόλα, τὰ βαρέθηκα... Καμμιά φορά και λίγο τυράκι... ὄχι, ἀκόμα εἶνε σαρακοστή... Ἐλα, πᾶμε μέσα τώρα, Μόρφω μου, καλή νοικοκυρά μου...

Ὅυτε και ρώτησε ποῦ τῶρε τὸ ψωμί ή Μορφοῦλα. Τὴν ἄλλη μέρα πῆγε ή Κατερινιώ κι' ἄφησε ἄλλο ἕνα κομμάτι ψωμί στήν πόρτα τῆς γρηᾶς. Ἄφησε και λίγο τυρί.

— Μή, τῆς εἶπε ή Ἀμέρσα, θὰ μᾶς καταλάβη, κ' ὕστερα θὰ τὰ πετάξη ὄλα, ἄμα νοιώση πὼς τὰ βάνουμε...

Ἡ Ἀμέρσα φύλαγε τῆ θέσι της ἐκεῖ συχνά, πίσω ἀπὸ τὸν τοῖχο. Μιὰ μέρα πέρασε ή Μορφοῦλα κρυτώντας ἕνα ὀλάκερο χταπόδι ζωντανό. Τὴν ἔσκιαξε τῆ γάτα, και τὴν ἔκαμε νὰ τ' ἀφήση ἀπὸ τὸ στόμα της. Ἐκοψε τὸ μισό, τὸ χτύπησε, τ' ἀλάτισε και τὸ ξανάδωσε τῆς γάτας πάλι. Τᾶλεγε αὐτὰ στήν Κατερινιώ, κι' ἀποροῦσε ή ἴδια.

— Ἀκοῦς παράξενο; ἔλεγε. Πὼς μπόρεσε και τῶπιασε; Ποῦ τῶρε;

— Θὰ τὸ πέτυχε στή ρήχη, εἶπε ή Κατερινιώ, και τὸ θαλάμι του θάτανε ψηλά... Ὑστερα πὼς νὰ τὴν τσακώση τῆ Μορφοῦλα; Οἱ πλοκαμοὶ του δὲν κολλοῦνε στὸ μαλλί της. Ἀκοῦς, ἀλήθεια 'κεῖ!

— Ἀπιστο πράμα!

— Ναί, καὶ μὲν... μὰ πὼς θὰ τὸ φάη; Ἐχει και φωτιά;

— Καλὰ λές! εἶπε ή Ἀμέρσα. Στάσου νὰ ἰδῆς... αὔριο τί θὰ κάμω...

Τὴν ἄλλη μέρα, ἀπόγιομα, φυλάγαν πάλι ή δυὸ γυναῖ-

ΧΑΡΙΝ ΤΩΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ ΜΑΣ Η ΣΤΗΛΗ ΤΟΥ ΙΑΤΡΟΥ

Ὅσοι ἀπευθύνονται πρὸς τὸν ἱατρὸν τοῦ «Μπουκέτου» πρέπει νὰ γράφουν εἰς τὸν φάκελλον τῆς ἐπιστολῆς των τὴν φράσιν: «Διὰ τὸν Ἰατρὸν», διὰ νὰ ἔχουν ταχεῖαν ἀπάντησιν.

Συνάδελφον Σύρου.— Μή σᾶς ἐκπλήττει ὅτι ὁ τυφοειδῆς πυρετὸς εἰς πελάτην σας ἐξελίσσεται ἀνωμάλως. Εἰς περίπτωσιν τοῦ Potain ἀναφέρεται ὅτι ή νόσος ἐξελιχθη μετὰ θερμοκρασίας ὑπὸ τὸ κατὰ φύσιν. Ἰστέον δὲ (κατὰ Καλλικούνην) ὅτι και κατὰ τὴν τοιαύτην μορφήν εἶνε ἐνδεχομένη ή ἐπέλευσις τῶν ἐπιπλοκῶν ὡς και κατὰ τὸν ὀμαλὸν τυφοειδῆ πυρετὸν. Ἐπίσης ὑπάρχει και ή μορφή τοῦ περιπατητικῦ τυφοειδοῦς (typhus ambulatorius) καθ' ἣν ὁ ἄρρωστος ἐλάχιστα ὑποφέρει ἐκ τῶν συμπτωμάτων τοῦ τυφοειδοῦς. Ὡστε ή παρατήρησις σας δὲν εἶνε νέα.

Χλόην, Πύργον.— Ὅλους τοὺς θερινοὺς πυρετοὺς σχεδὸν ὁ κόσμος τοὺς βαπτίζει με τὸ ὄνομα τριήμερου. Ἀποτελεσμα ἀγνοίας και κακῆς συνηθείας, διότι ἀρέσκεται κάθε ἕνας νὰ κάνη τὸν ἱατρὸν, νὰ θέτῃ τὴν διάγνωσιν και νὰ συμβουλεύῃ ποῖα εἶνε τὰ θεραπευτικὰ μέσα, ὄχι μόνον τὰ διαίτητικά ἀλλὰ και τὰ φαρμακολογικὰ ἀκόμη. Κάθε πρόχειρος ἐπαγγελματίας ἔχει και τὰς μεθόδους του και τὰ ἰδικὰ του φάρμακα. Ἀλλοίμονον δὲ τί ἀκούει ὁ ἱατρὸς ἀν τύχη και παρέλθῃ ὁ πυρετὸς τὴν ἡμέραν ποῦ δίνει τὸ φάρμακόν του ὁ ἐμπειρικὸς Ἀσκληπιάδης. Τότε πιστεύει και αὐτὸς ὁ ἴδιος ὅτι γνωρίζει νὰ θεραπεύῃ. Ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον οἱ θερινοὶ αὐτοὶ πυρετοὶ ὀφείλονται εἰς λοιμῶξεις ἐντερικὰς, εἰς ἀπορροφήσεις, εἰς κατάχρησιν φρούτων

ἄωρων, εἰς ψύξιν ἐκ τῶν θαλασσίων λουτρῶν, εἰς ἐλαφρὰς προσβολὰς ἠλιασεως αἰτινες εἶνε συνηθέσταται. Θεραπεία: ἀνάπαυσις, καθαρσις και ἀντισηψία τῆς κοιλίας και ἐν γένει δίαιτα και μετρία χρῆσις ἀντιθερμικῶν φαρμάκων.

Πυριώτισσαν.— Τὸ πρῶτον φάρμακον εἰς τὸν κοκκύτην εἶνε ή ὑπομονή. Τὰ χλιαρὰ λουτρά δὲν ἀπαγορεύονται. Φάρμακα ἐνδείκνυνται τὰ ἀντισπασμῶδη. Ἐκ τῶν λαϊκῶν φαρμάκων τὸ θυμάρι εἶνε πολὺ καλὸν εἰς ἀφέψημα, ὅπως κάνετε τὸ τσάι, δύο φλυτζανάκια τὴν ἡμέραν. Εἰσήχθη μάλιστα τοῦτο και εἰς τὴν θεραπευτικὴν και χορηγεῖται ὑπὸ τὴν μορφήν διαφόρων ἰδιοσκευασμάτων. Προφύλαξις ἀπὸ ἀνέμους εἶνε ἀπαραίτητος. Τροφή ή συνήθης ἐκ τῶν ἐρεθιστικῶν (κανέλα, πιπέρι, μουστάρδα, πολὺ ἄλμυρά κ.λ.π.).

ΣΤΕΦΑΝΟΣ Ι. Α.

τὸς τῶν ἐρεθιστικῶν (κανέλα, πιπέρι, μουστάρδα, πολὺ ἄλμυρά κ.λ.π.).

κες ὡς ποῦ εἶδαν τῆ γρηὰ νὰ βγαῖνη και νὰ γυρίζη στὸ περιβόλι με τῆ γάτα της, και νὰ μιλή:

— Σήμερα τὸ κατάλαβες, Μορφοῦλα μου, πὼς δὲν ἔχω πειὰ ξύλα, μήτε σπύρτα, και μοῦ τῶφερες ψημένο τὸ χταπόδι, ἔ; Πονηρή... καλή μου, ψίνα μου, νοικοκυρά μου ἐσύ, ὄλα τὰ φροντίζεις... Ξέρεις πὼς εἶνε και σαρακοστή μεθαύριο ἔχουμε Χριστούγεννα, κυρά μου... Πᾶμε μέσα τώρα, θὰ μοῦ πείνασες λιγάκι, πᾶμε... κρῦο κάνει. Ἐχουμε λίγο χταπόδι... και ψωμί... και τὸ τυρὶ θὰ τὸ φυλάξουμε γιὰ τῆ γιορτῆ μεθαύριο... πᾶμε!

Δακρύσαν ή γυναῖκες, και τραθηχτήκαν ἤσυχα. Τὴν παραμονὴ λησμονήσανε τῆ Λασκαροῦ, δοσμένες στίς δουλειές και τις ἐτοιμασίες τοῦ σπιτιοῦ τους. Τὸ πρῶτὸ ὄμως τῆ θυμήθηκε ή Ἀμέρσα. Μπήκε σὰν κλέφτρα, πρώτη φορά ὕστερ' ἀπὸ χρόνια, στὸ περιβόλι και πῆγε κι' ἄφησε στήν πόρτα της ἕνα κομμάτι ψωμί, και τὸ ληψε, κι' ἕνα κοψίδι ψητὸ κρέας. Μὰ ὄλημέρα, Χριστούγεννα, ή Μορφοῦλα ἀνήσυχη θρηνοῦσε ἀπόξω ἀπὸ τὸ σπίτι. Τ' ἀπομεινάρια τοῦ φαγιοῦ ἦσαν ἐκεῖ, σημάδι πὼς τάχε φάει ή γάτα. Τότε ἀνηούχησε ή Ἀμέρσα. Κάλεσε τὴν Κατερινιώ κι' ἄλλες γειτόνισσες, κι' ἀποφασίσαν και χτυπήσανε στής Λασκαροῦς τὴν πόρτα. Ὅμως κανένας δὲν τοὺς ἀποκρίθηκε.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΒΛΑΧΟΓΙΑΝΝΗΣ